

Ötszáz óra — munkaidő után

A cukoriparban régen is „divat” volt két szakmát szerezni. A karbantartás és a kampanyidő ugyanis merőben más jellegű munkát követel: a lakatosoknak, a hegesztőknek, a kovácsoknak ugyanúgy helyt kell állniuk a cukorfőző, úsztató, előzátató gépek mellett is, mint a műhelyekben.

A hatvani cukorgyár dolgozóit, — de másutt szintén ez a helyzet — az egyik poszton legtöbbször betanított segédmunkások csupán. Régen begyakorlott mozdulatokat ismételnék állandóan, anélkül, hogy ismernék a gyártás egyéb folyamatait; nehezen csoportosíthatók át, így kisebb a teljesítményük. Ezért is kezdeményezte a Kaposvári Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet tanfolyamok indítását a cukorgyárakban: lehetőséget nyújtva a dolgozóknak a szakmunkás-bizonyítvány megszerzésére. A tanfolyam sikeréről kérdeztük meg a hatvaniakat.

— Tavaly az alapozó, elméleti tárgyakkal kezdtük — fogadott a tanfolyam vezetője, Debrődi László mérnök. — Most az ideén, a kampány előtt gyakorlati oktatással folytattuk. A mi célunk az, hogy elsősorban a betanított munkások szerezzenek bizonyítványt, de többen vannak azok is, akik a tanfolyam befejeztével már második szakmájukról kaptak oklevelet. Nehéz egy ilyen hosszú ideig tartó tanfolyamon való részvételre rábírnunk a munkásokat, hiszen műszak után kellett „ráhúzni” még négy-öt órát, hetenként több alkalommal is. A nemrég befejeződött vizsgákig ötszáz órán kellett megjelenniük.

Újra kitűnővel

A tanfolyam egyik hallgatóját, Földi Ferencet, a mű-

helyben találtuk; öt éve kiváncsi szakmunkás, s emellett szerezte meg most a cukoripari szakmunkás bizonyítványt. Csupa jeles érdemjegy sorakozik az oklevélben.

— Én már korábban is szerettem volna tovább tanulni — mondja —, de akkor nem volt lehetőségem. Gyorsan szakmát kellett szerezni, be is irattak az ipari iskolába, ahová már csak kiváncsinnak vettek fel. De aztán összebarátkoztam ezzel a szakmával is: az utolsó tanulmányomban részt vettem egy szakmai vetélkedőn, s az országos versenyen második lettem. Soron kívül kaptam meg a bizonyítványomat, jutalomdíjra szóló beutalóval együtt.

— Ilyenkor az előkészületeknél fizikailag fárasztóbban a munka, a gyártás idején, amikor a centrifugát kezeltem, szellemileg. Érdemes volt egy kicsit elmélyedni ebben a szakmában is, mert én eddig szinte semmit sem tudtam róla. Megmutatták, mit kell csinálni a géppel, én meg végeztem a feladatomat. Egyébként erre a továbbképzésre még többen is jelentkezhetek volna, mert bizony mindenkire ráfér — nemcsak a fizetéselés miatt...

Juhász Piroska, marós, szintén a gépműhely munkása, még tanuló volt, amikor a továbbképzést megszervezték. Az iskolapad után a gyárban is mindjárt tanulással folytatta, s most tizenhét évesen már két szakmát mondhat magáénak.

— Itt lakom Heréden, s a gyárban szeretnék maradni.

De nem olyan munkásként, akit ide-oda rakosgatnak, mert nem nagyon ért semmihez. Vasas szakmája itt nem sok nőnek van, s ehhez még átrágtam magam a cukoriparon is. Nem mondom, nehéz volt, az első beszámoltáskor ott akartam hagyni az egészet, de aztán szerencsére megdöntöttem. Hogy melyik szakmát szeretem jobban? Ezt nehéz lenne eldönteni...

Együtt tanult a család

Pethes Sándorné a férjével együtt iratkozott be a szakmaszerző tanfolyamra. Mindketten betanított munkások voltak eddig. Pethesné az első cukorfőző volt a gyárban. Régiek, meggyökeresedtek itt.

— A gyerekek már megnöttek, így több a szabadidőnk, vállalkozhattunk a tanulásra. Én ilyenkor a csomagolóban dolgozom, nőnek nemigen akad más lehetőség. Nem azt jelenti ez a tanfolyam, hogy ezután majd jobban kezelem a cukorfőző gépet, mert azt már eddig is jól begyakoroltam, de az ember sokat megtanult, szebbnek, érdekesebbnek látja a szakmát. No, persze, az a kis pénz sem jön rosszul, amivel majd a fizetésem emelkedik.

— Segítettünk egymásnak, a férjem nekem, én öneki, ő a gyakorlatihoz értett jobban, én az elmélethez. Jó közreessel sikerült levizsgáznunk. A gyermekeink is tanulnak, a lányom jeles, a fiam közepes, de őt sem szapulhatom most, ha gyengébb az eredménye, mert mindjárt visszavágja: anyuka sem tanult jobban... — mondja mosolyogva.

A tanfolyam dicséretes kezdeményezés volt, s mint megtudtuk, a hatvani gyár jövőre is folytatni akarja. Újabb évfolyamot szerveznek, s még több embert akarnak összetoborozni. A beszélgetésekből is kitűnt, hogy azok, akik itt helytálltak, a munkában is az elsők között vannak. Olyanok, akikre lehet számítani, a törzsgárda tagjai, vagy a jövőben lesznek azok.

Mindenképpen megéri jobban megbecsülni, elismerni akarásukat.

Hekeli Sándor

Álszemérem nélkül

Amikor a statisztika is az intézkedést sürgeti

Lehet erről hallgatni is, de azzal még semmi sem változik meg. Nem csak Gyöngyös gondja, hiszen az orvosok egyre gyakrabban haogoztatják világszerte: emelkedik a koraszülések száma.

Nézzünk szembe a tényekkel. A koraszülés mindig együttjár valami fejlődési rendellenességgel is a gyermekeknél. Ezek a fiatalok testi vagy szellemi negatívumot hozhatnak sokáig. Többek között hat éves korukra nem érettek még meg az iskolai tevékenységre. Az úgynevezett kiegészítő iskola fogadhatná be őket. Ha volna elegendő hely, és ha volna kiegészítő iskola.

A statisztika szerint Gyöngyösön évente 40—50 anya nem tudja a terhesség teljes idejét kihordani. Ha az általános iskola nyolc évét vesszük alapul, akkor a koraszülöttek közül 250—300 gyerekkel kell számolnunk. Egy egész iskolára valóval.

Nem nehéz a következtetés megfogalmazása. Önálló kiegészítő iskolát kellene létrehozni a városban. Ezt sürgeti az adatokon túl a pedagógiai ésszerűség is. A fejlődési zavarral küszködő gyermek helyzeti hátrányát csökkenteni és végül is, ha lehet: megszüntetni csak a kiegészítő iskola keretében folyó sajátos oktató-nevelő munkával lehet. Ezt a kategorikus megfogalmazást a tanítók, tanárok sok éves tapasztalatai vallották ki.

Amikor a városi és állami hatáskörrel szembe áll a téma, senki sem ágált a kiegészítő iskola létrehozása ellen. Elveket mindenki

egyértelműen, az indokokat sem kérdőjelezték meg. Csak hogy más az elmélet és nem ritka esetben más a gyakorlat is. Legyen kiegészítő iskola, helyeselték, de azt is megkérezték: miből?

Most is a pénzben múlik minden. Ha volna pénz a tanácsnak, az államnak, akkor lenne kiegészítő iskola Gyöngyösön rövid időn belül. De így csak egyetakarás, a szándék azonossága állapítható meg az igény kiemelésével.

Hogy mit lehet tenni mégis ilyen körülmények esetén? Meg kell találni a megoldást. Ez sem nehéz, közismert a módszer: többet kell produkálnunk a társadalmi méretben hasznos tevékenységben, hogy több anyagi erőnk legyen az egyre növekvő jogos igények mielőbbi kielégítésére. Pénzt kell csinálni, magyarul. De nem a nyomdában, nem bankókat kell kibocsátani nagyobb mennyiségben, hanem pénzt jelentő értékeket kell nagyobb mértékben termelni.

Eljutunk tehát végül minden kérdések kulcsához: a társadalmi hasznosságú munkához. Amely — a költő szavai szerint is — az élet anyja. Méhében fogan meg a mainál is tágabb horizontú jövő.

Kiderül most is: mindenben az alapkérdésig jutunk el, a gyöngyösi kiegészítő iskola kapcsán is, a koraszülöttek számának növekedése pécán is.

Mert az élet törvényei nagyon kemények, de nagyon egyszerű törvények.

(gmf)

SZÜTS DÉNES:

XLI.

Szászné közbevágott: — Alfred! Most már semmi akadály, hogy átvigyen Olaszországba. A ferjem itt hagyom.

Flessburger megrázta a fejét, aztán kezét tétován fel emelte:

— Az orvost értesíteniük kell. A szállodát... Nem tudom, hol kívánják eltemetni a bárónőt... Mindez adminisztratív intézkedéseket igényel. Ön nem hagyhatja itt, így... És én sajnos, telegramot kaptam, nekem azonnal utaznom kell. Remélem, nem ért félre...

Az asszony maga elé bámult, és nyelve megbénult. Az a tudat, hogy mindenben férjének volt igaza, hogy őt Dédé is különös társasága félrevezette, dühvel töltötte el Apjának halála és a halál körülményei egyszerűen felfoghatatlannak voltak számára, de még ebben az utolsó játszmában is látnia kellett az általa korábban olyan nagyra tartott férfi aljasságát, szemérmetlen csalását. Flessburger azt hitte, az asszonyt a gyász verte le ennyire, és néhány résztvevőtől csöpögő mondatot motyogott. Nagyon sajnálja a dolgot. Az élet keserű véletlenek láncolata. Ebben a korban, amiben a bárónő volt, amikor az embert Istent szoltítja...

Szász ezekre a szavakra lépett ki a fürdőszobából, kezében a sárga tővegéből készült ampullával.

— Ehrenburgi Bayer Olgát ön szoltította, Herr Frisch és nem az úristen. — És a hátrahőkölő kölni gyógyszerész, orra alá tartotta a fiolát. — Ön tegnap éjjel vette ezt ki a motorosnőknak rejtekhelyéről, és idegességében

egyet leejtett. Ön, Herr Frisch, ugyanilyen hidegvérrel végeztél Baláta Jenő geológussal...

A folyosóról ebben a pillanatban minden kopogtatás vagy csengetés nélkül a vidám és fürgé kis doktor robbant be a szobába, elvágva ezzel Szász szavait.

— Mi újság? — Szász azt akarta mondani: „Már minden késő, miért nem jött előbb.” Az orvos az ágyhoz lépett és figyelmesen vizsgálta a mozdulatlan testet. Kis idő után így szólt: — Igen, igen... sajnos, erre nem számítottam... — kezelt sajnálkozóan tárta szét és bocsánatkérően fordult hol Szászhoz, hol Évához. Német, olasz és szept nyelven magyarázta, hogy mi történt, s mire Szász észbe kapva körülnézett, Frisch már nem volt a szobában.

— Pardon, egy pillanatra — akarta mondani a doktornak, de azt nem lehetett egykönnyen lerázni. Azt próbálta nekik magyarázni, hogy mi is a teendő. Külföldirol lévén szó, az orvos először is kiállítja a bizonyítványt; itt volt, látta és igazolja a betegséget... Semmi kétség, a hölgyet guttaütés érte... Öregkori vérkeringési zavar... Miközben magyarázott az orvos, előhúzta tollát, hogy kiállítsa a bizonyítványt, Szász a bejelentést látogatta magában. Megmondja-e, hogy valójában mi történt. Vagy hagyja békében a doktort? Mi lesz itt, ha ő megvédelmezi Flessburger, alias Frisch, hogy előre megfontolt szándékkal megölte Rösslernét, Bayer Olgát? Ki fog neki és elfogadják-e tanu-

Ennek következtében a szakigazgatási szerv kikérte a Beruházási Vállalat véleményét. Kítűnt, hogy a szakközépiskola szomszédságának ténye a kollégium építkezését mintegy két és fél millió forinttal teszi olcsóbbá. De még nem a részletes elemzés alapján határozták meg ezt az összeget.

A gazdaságosabb építkezés lehetősége arra készítette a városi tanács vb-t, hogy a kollégium helyét a Thán Károly utcában, a szakközépiskola mellé jelölje ki.

Mégiscsak érdemes volt minden javaslatot behatóan foglalkozni, hiszen végül jelentős megtakarítás válik lehetővé dr. Sereg József indítványának elfogadásával.

Kastélyszálló Bükön A Vas megyei Bük gyógyfürdő néhány é alatt világhírűvé lett. A Vas megyei Idegenforgalmi Hivatal restauráltatta, átépítette az egykori Szapáry kastélyt, amelyben 30 kétágyas szobával szállodát rendezett be. A stílbútorokkal berendezett kastélyszálló már fogadja a vendégeit. Képvonlat: Az egykori gazdasági épület ma a szálloda étterme. (MTI foto — Jászai Csaba felv. — KS)

Moszkvába készülnek

A szovjet állam fennállásának 50. évfordulója alkalmából különvonat indul Heves megyéből Moszkvába szeptember 20-án.

A barátságvonaton találjuk majd Hatvan és környéke asszonyait, leányait is, számszerint negyvenet. Szinte valamennyi először megy külföldre, mégpedig saját vállalata gazdasági anyagi segítségével. Olyan kis vállalatok teszik lehetővé dolgozóknak ezt az utat, mint a hatvani szikvízüzem, vagy a fodrászszövetkezet. S izgalommal készül az utazásra például Rubint Béláné állatgondozó, a nagykökényesi Rákóczi Termelőszövetkezetből, Samu Lajosné növénytermesztő, a herédi Mátravideki Termelőszövetkezetből, vagy a fiatal Bence Anna bérelszőlő, akit a hatvani Lenin Tsz nyolc jutalmazott aktivistája között találunk.

Kijelölték az új gyöngyösi kollégium helyét

Mint arról korábban beszámoltunk, elég hosszú ideig húzódtott a gyöngyösi középiskolás kollégium helyéről a vita. Különböző vélemények álltak egymással szemben. Majd dr. Sereg József, a szakközépiskola igazgatója javasolta a tavasszal a városi tanács ülésén, hogy telepítsék a középiskolások otthonát a nemrég megépített szakiskola mellé, és ezzel egy sor kiadást is megtakarítanak: például a kazánház megépítését, a tornatermet és így tovább.

A tanács akkor úgy döntött, hogy a javaslatot az építésiügyi osztályhoz juttatja el véleményezés végett.

nek a feleségét? Meg tudja-e majd kelleően magyarázni tolmácsok útján, hogy itt miről is van szó?... Be tudja-e nekik bizonyítani, hogy Flessburger, alias Frisch egyike a legveszedelmesebb gonosztevőknek, hogy a férfi nem kölni gyógyszerész, hanem a Gestapo magyar osztályának volt beosztottja, s mint ilyen, Baláta Jenő magyar felfedező gyilkosa, s ki tudja, utána még hány ember, hány család hőhéra. Nem kétséges, hogy a jugoszláv biztonsági szervek ezt alaposan, jó szándékkal és nagy tisztelettel kivizsgálják. De Frischet nem foghatják el csak azért, mert valaki a szállóvendégek közül rámutat és azt mondja, ez nem Flessburger, hanem Frisch. Milyen bizonyítékok vannak a kezében?... Ez egy olyan ügy, amelynek megértéséhez legalább egy hónap kell, és addig a gestapós „szakértő” árkon-bokron túl lesz, s a legjobb esetben is legfeljebb egy kölni bíróságon védekezik majd, millió ügyvéddel... Egyébként is az ügy nem minősül háborús bűntettnek, és túl is van az elévülési határidőn. Nincs tehát semmi értelme, hogy a mérgezést elmondja, mert a doktor egyszerűen hülyének nézne, talán még az orvosi tudásában való kételkedésként fogná fel a bejelentést. És amíg másik orvos jönne, amíg ezt egy idegen országban el lehetne érni, addigra ez a rafinált gyilkos eltűnik.

(Befejező rész következik)